

Overwegingen in het licht van de besluitvorming betreffende de eventuele ontbinding van SAMO.

Archief Philip Staal

Samengesteld door:

Alfres Fass, Mr. Gideon van der Sluis- leden van de controlecommissie van SPI 2014
André Boers - afgevaardigde bij SPI van lidorganisatie CRDJ

Datum: 30 juli 2015

Inhoud

1. Inleiding
2. Instituut 2003-2006
3. Inkomsten SPI
4. SAMO rekeningen Israël
5. Rapport Dekel
6. Toezeggingen SCMI
7. Substantiële discrepanties

Inleiding

Het Ministerie van Financiën (hierna “MinFin”) heeft ondergetekenden in een email d.d. 4 juni 2015 verzocht een rapport op te stellen n.a.v. hun bevindingen aangaande de gang van zaken bij de verdeling van de “Marorgelden” sinds het jaar 2000 tot op heden.

De kernvragen, die schrijvers dezes, voortdurend voor ogen hebben gestaan, zijn: Is het MinFin voldoende overtuigd, dat er geen noemenswaardige fouten (opzettelijk of niet opzettelijk) zijn gemaakt bij de verdeling en de kostenberekening van de verdeling van genoemde gelden? Kan het MinFin, na kennis te hebben genomen van de feiten, die dit rapport naar boven brengt, overgaan tot opheffing van SAMO of is daarvoor, zoals de conclusie van dit rapport luidt, geen mogelijkheid zonder een voorafgaand *onafhankelijk* forensisch onderzoek door daarvoor bevoegde onderzoeks accountants in Nederland en Israël?

Het lange tijdsbestek waar dit rapport zich mee bezig houdt, is ingedeeld in twee periodes:

1. De periode van oprichting van SIM en SMO in het jaar 2000 tot en met het levenseinde van de SMO, op 31 december 2004
2. De periode vanaf oprichting van SAMO, 1 januari 2005 tot op heden.

Opgemerkt dient te worden, dat dit rapport op generlei wijze volledig kan of beoogt te zijn. De redenen daarvoor zijn, onder meer:

Vanaf het allereerste moment waarop schrijvers dezes vragen begon te stellen over aanzienlijke discrepanties in de boeken van Stichting Platform Israël (hierna “SPI”) werd, onder bedreiging en via onmiddellijk ingehuurde advocaten, duidelijk gemaakt, dat een afgevaardigde in het bestuur van SPI geen enkel recht heeft de boeken van SPI te zien.

Vanaf dat moment en tot op de dag van vandaag worden alle mogelijke manieren aangewend door verschillende instanties geen inzicht te verschaffen in documenten behorende tot de Maror-gelden. De verantwoordelijke bestuursleden komen niet veel verder dan, na voortdurende weigering relevante stukken te overleggen, de vragende partij te beschuldigen van “fishing expeditions”. Op elke publicatie over deze zaak wordt, zonder aarzeling, gereageerd met sommaties van advocaten in binnen- en buitenland. Zelfs bij deelname aan de ontmoeting van vandaag, worden alle mogelijke excuses aangedragen waarom de vraagstellers buiten de deur gelaten dienden te worden: Schrijvers dezes zouden slechts privé personen zijn in plaats van een door aangesloten stichtingen benoemde afgevaardigden bij SPI of een rechtmatig verkozen controlecommissie. Controlecommissies (in Nederland “kascommissies”) worden ontslagen of tot aftreden gedwongen(en niet voor de eerste maal) zodra er geluiden van kritiek op het financieel beleid worden gehoord. Critici worden afgeschilderd als “rancuneuze elementen” uit volledig onbegrip voor de verantwoordelijkheden van elk

bestuurslid. Temeer daar er sprake is van gelden, die de ergste wonden van het Joodse volk raken.

Schrijvers dezes betreuren daarom de uitermate agressieve en veelal lasterlijke wijze waarop de tegenstanders van een diepgaand onafhankelijk onderzoek te werk zijn gegaan en nog immer gaan. Niets echter zal ons afschrikken van de zaak waar het hier in wezen omgaat: openbaarheid van alle handelingen!

Er zullen voorbeelden worden gegeven van een aantal van, onzes inziens, zeer ernstige discrepanties in de boeken en verstrengeling van belangen, die een patroon lijken te volgen. Verder zal worden op de enorme omvang van de geldstromen aan SPI. De SPI die na 2003 als enige taak had het benoemen van leden van SCMI in Israël.

Dit rapport zal zich niet bezig houden met ogenschijnlijk dubbel – en meer dan dubbel berekende reiskosten, zoals uit ontelbare documenten geconcludeerd zou kunnen worden; tevens gaat dit rapport voorbij aan een discrepantie van € 4.350.000 in het [Jaarverslag 2003 van SIM](#), omdat sommigen van de aanwezigen zouden kunnen aanvoeren, dat de SIM financiën niet behoren tot de geldstroom waar het MinFin bij betrokken is (maar veeleer CJO en SPI). Wij tekenen beide punten slechts aan als “gedragscode”, waarvan de forensische accountants, die o.i. aangesteld moeten worden, op de hoogte dienen te zijn. Zie [overeenkomst SPI/CJO met SIM](#) van 4 april 2002, p-3: “SIM heeft geen invloed op de besluitvorming inzake het overschot in de claimstichtingen. Dit is de verantwoordelijkheid van CJO en SPI.”

De drie claimstichtingen beheerden samen in 2000 een bedrag van € 56 miljoen: zie [PowerPoint presentatie](#).

In de [SIM jaarrekening 2003](#) p-3, staat dat de claimstichtingen in 2003 een overschot hadden van € 11,75 miljoen. Op p-7 van deze jaarrekening staat onder het kopje “Kortlopende schulden” een bedrag van € 7,4 miljoen.

Het “Instituut”

In de SPI jaarverslagen 2003, 2004, 2005 en 2006 worden onder de noemer:

“onkosten gemaakt in zake onderzoek teruggave van geroofd goed” de navolgende bedragen geschaard:

Alle bedragen in sjekels (hierna “NIS”):

2003: 97.802

2004: 82.900

2005: 234.526

2006: 134.355

De volgende opmerkelijke feiten worden geconstateerd:

1. Na aanvraag bij de Israëlische tegenhanger van de “Kamer van Koophandel” (de “Rasham Ha’amutot”) is ons gebleken, dat het “Instituut voor Onderzoek naar in de Shoa geroofd goed” (hierna het “Instituut”) in de jaren 2001-2008 als non-actief werd

gerapporteerd en dus in die jaren ook [geen jaarverslagen heeft ingediend](#) noch hoefde in te dienen bij de “Rasham Ha’amutot”.

2. In bovengenoemde jaren 2003 en 2004 zat de heer Roet in het bestuur van SMO; in de jaren 2005-2006 was hij penningmeester van SAMO. Tevens was hij van 2003 tot en met 2006 voorzitter van SPI en tenslotte was hij ook bestuurslid, tekenbevoegde en bezielende leider van het “Instituut”.
3. Om het nog helderder te stellen: SAMO maakt geld over naar SPI. SPI maakt geld over naar het Instituut. Het Instituut geniet in de jaren van officieel gerapporteerde “inactiviteit” bovengenoemde ontvangsten voor een totaal van NIS 549.583 (ongeveer € 100.000).
4. Wij gaan op dit punt vooralsnog voorbij aan het feit, dat wij bewijzen in handen hebben, dat ook andere organisaties, waaronder niet in de laatste plaats SCMI, gelden overmaken naar het Instituut. Op het moment, dat SCMI een rapport aanvraagt bij het Instituut en een accountantsrapport verzoekt ter dekking van gemaakte kosten, stuurt het Instituut het door SCMI overgemaakte geld voor dit project in grote haast terug. Ook daarna blijft SCMI om rapporten vragen. Tot op heden kreeg SCMI nul op rekest.

Conclusie:

Schrijvers dezes, diep verontrust over uit bovenstaande geconcludeerde stelling, dat gelden werden overgemaakt aan een “slapende” stichting, die niet rapporteerde aan de rasham haamutot, die geen accountants rapporten hoefde op te stellen, die geen of hooguit een “slapende” rekening mocht hebben, adviseren een diepgaand forensisch onderzoek en stellen daarbij de volgende vragen:

1. Waren SMO, SAMO en Minfin op de hoogte van het feit, dat – in strijd met de bestuursbesluiten van SMO en SAMO alleen dan geld over te maken naar de SPI als sprake was van dekking van gemaakte kosten- in Israël geld werd overgemaakt naar het Instituut via SPI!
2. Hebben SMO, SAMO en Minfin ooit rapporten ontvangen van het Instituut over de wijze waarop deze gelden gebruikt zijn?
3. Gezien de aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid, dat van zeer ernstige verstrengeling van belangen sprake is in het geval van een van de personen, die in alle geld verschaffende alsook geld ontvangende organisaties aan de touwtjes trok, adviseren wij een forensisch onderzoek.

Inkomsten SPI uit Nederlandse Stichtingen 2001-2014

Uit de jaarverslagen van SPI blijkt dat in de loop van de jaren de volgende bedragen werden overgemaakt naar SPI:

SAMO maakt in deze jaren over NIS 5.353.626 (ongeveer € 1miljoen).* SIES maakt in dezelfde jaren over NIS 757.068 (ongeveer € 140.000). SCMI maakt in deze jaren over NIS 2.344.780 (ongeveer € 426.000).

Aangetekend dient te worden, dat wij op dit moment voorbij gaan aan de vraag of deze stichtingen statutair gerechtigd waren gelden over te maken naar het overkoepelende orgaan van de Israëliische Stichtingen.

Maar ook de volgende organisaties maken bedragen over naar SPI tijdens (een gedeelte) van die jaren:

- SVB (de “ verzekeraars”)
- CJO (Centraal Joods Overleg)
- Joods Humanitair Fonds (hierna:”JHF”) zie SPI jaarrekening 2001, p-6.
- MinFin

* Dit bedrag is zelfs exclusief vergoeding van reiskosten aan de bestuursleden van SAMO

Conclusie:

Gezien de tegenstrijdigheid tussen de Statuten van SIES en JHF enerzijds en de realiteit van het overmaken van substantiële bedragen naar de daartoe niet gemachtigde SPI anderzijds, adviseren schrijvers dezès het MinFin om SAMO niet op te heffen zonder een nauwkeurig onderzoek in te stellen hoe bovenstaande mogelijk is geweest.

Slechts één voorbeeld: Het JHF heeft totaal niets te maken met SAMO, SIES, SPI of enig andere organisatie. Het vermoeden rijst, dat de overmakingen naar SPI door JHF gedaan werden ter dekking van de reiskosten van de heer G. Peiper, tegelijkertijd secretaris van JHF en tevens vice voorzitter van SPI!

Wat is de uitleg dat de secretaris van JHF zijn reiskosten niet direct bij JHF declareerde? Het Minfin dient zich ervan te overtuigen, dat er geen dubbele reiskosten in rekening zijn gebracht.

Zou het kunnen zijn, dat kosten voor dezelfde reis gedeclareerd zijn bij zowel JHF als bij SPI? Welke controle had JHF op de boeken van SPI en omgekeerd ?

Gezien de gerezen vraagtekens dienen alle “belanghebbenden” aanwezig op de bijeenkomst op 20 augustus a.s. op MinFin ondubbelzinnig elke twijfel uit de weg te ruimen voordat SAMO wordt opgeheven.

Ongetwijfeld zullen sommigen beweren, dat bovenstaande op “louter insinuaties” berust.

Wij verzoeken deze insinuaties per ommegaand te weerleggen door de boeken open te stellen i.p.v. de boeken angstvallig gesloten te houden en vervolgens schrijvers dezès te beschuldigen van een “fishing expedition?” Immers, er is toch niets te verbergen?

SAMO rekeningen Israël

In de eerste plaats bleek de omvang van gebrek aan transparantie – om niet te spreken van verzet tegen transparantie- toen de controlecommissie van SPI en afgevaardigde, Andre Boers op een Buitengewone Algemene Vergadering van SPI in 2014 de vergadering confronteerden met de op documentatie gebaseerde en getoonde stukken, waaruit onomstotelijk bleek, dat SAMO in 2006 twee rekeningen had geopend in Israël. Een rekening bestemd voor het dekken van (reis) onkosten en een rekening voor het betalen van goedgekeurde projecten. Het Dagelijks Bestuur van SPI hadden deze documenten nimmer gezien.

Gezien het feit, dat twee van de vijf bestuursleden van SAMO benoemd worden door SPI en als afgevaardigden van SPI in het bestuur van SAMO zitting hebben besloot de controlecommissie van SPI deze rekeningen te controleren. Het bestuur van SAMO weigert tot op de dag van vandaag inzage in deze rekeningen te geven.

Schrijvers gaan op dit moment voorbij aan de vraag waarom het noodzakelijk was, dat geheel naast de projecten van SCMI ook SPI projecten “beheerde”. Hetzelfde SPI, dat tot taak had en heeft om de leden van SCMI te benoemen. SCMI dat in het leven is geroepen de voor Israël bestemde collectieve gelden te verdelen.

Schrijvers stellen aan de orde, dat de Nederlandse SAMO, dat de Marorgelden ontving van de Nederlandse regering namens de Nederlandse belastingbetaler, rekeningen opent in Israël en de tekenbevoegdheid uit handen geeft aan de twee Israëlische ingezetenen/bestuursleden van SAMO en van SPI. De eerste is penningmeester van de geld sturende SAMO en penningmeester van de geld ontvangende SPI, verenigd in één persoon. De tweede is bestuurslid van SAMO en voor een gedeelte van deze periode voorzitter van SPI, en is tevens tekenbevoegdigde van één van de bij SPI aangesloten stichtingen. Drie belangen, één persoon.

~~Let op: De Nederlandse regering had een scheiding tussen CJO en COM en tussen SPI en SCMI geëist. In Israël is dit totaal misgelopen.~~ De twee dominante bestuursleden van SPI hadden tekeningsbevoegdheid in Israël (samen met de voorzitter of een ander lid van het bestuur van SAMO) op de “Israël SAMO” rekeningen waar minstens EUR 1.5 miljoen aan projecten is uitgekeerd.

Conclusie:

In het geval dat door een Nederlandse ZBO bankrekeningen in het buitenland worden beheerd, dienen de transacties op dergelijke bankrekeningen op afdoende wijze gecontroleerd en getoetst te worden. Een forensisch onderzoek dient uit te wijzen en de Nederlandse belastingbetaler gerust te stellen, dat elke besteding, elke Euro op juiste wijze is besteed.

Rapport Dekel

Inleiding

In 2014 geeft SPI opdracht aan een externe accountant in Israël, Asher Dekel, een onderzoek in te stellen naar sommige van de door de controlecommissie en de heer Boers naar voren gebrachte problematiek rondom de financiën. Dit onderzoek vond plaats onder het toezien van het dagelijks bestuur van SPI. Zoals zonder meer blijkt uit het rapport kon of mocht de accountant bepaalde zaken niet controleren. Wij brengen daarvan hieronder enkele voorbeelden (citaten) uit het rapport van Dekel en vervolgen met vragen die een en ander oproepen.

Enkele Citaten

“15 Benadrukt zij, dat de kwestie van handtekeningen op de rekeningen van SPI niet door mij is gecontroleerd.

- e. Uit bovenstaande blijkt, dat SPI op de een of andere manier “voordeel” heeft getrokken van bovengenoemde restgelden*
- f. Ik heb de omvang van dit voordeel niet gecontroleerd.*
- g. Uit bovenstaande blijkt, dat het waarschijnlijk is, dat deze procedure wordt voortgezet in de jaren 2010-2012, toen SAMO geld overmaakte naar “Maror Researches 2 Ltd”*

Het rapport gaat verder en stelt:

“C. Uit niets blijkt, dat Platform zich gericht heeft tot de betreffende personen of instanties om deze geldstroom via dit kanaal te discontinueren. Gebleken is echter, dat de voorzitter van Platform Israel in de jaren 2010-2012 Avraham Roet was, die de eigenaar was van de firma “Maror Researches 2 Lt d” aan welke maatschappij geld werd overgemaakt om de SAMO Israel onkosten te dekken. Dientengevolge bestond er een belangen verstrengeling bij de verwezenlijking van deze beslissing.”

De woorden “belangenverstrengelingen bij de verwezenlijking van deze beslissing” behoeven, onzes inziens, geen verdere toelichting. En opnieuw citeren wij uit het rapport:

“F. Op onze verzoeken aan Avraham Roet om een gedetailleerd overzicht te krijgen van de transacties, die SAMO uitvoerde ten gunste van de rekening van Maror Researches 2, antwoordde Avraham Roet, dat wij ons hiervoor moeten wenden tot SAMO.”

“G. Onkostenvergoeding van Avraham Roet geschiedde volgens zijn zeggen op basis van een beslissing van SAMO en de eis van SAMO, dat dekking van onkosten direct moest geschieden en niet via Platform mochten gaan.”

Conclusie

Uit al het bovenstaande concluderen schrijvers dezes, dat – in tegenstelling tot de meerderheid van de afgevaardigden van SPI- een diepgaand onderzoek ingesteld dient te worden alvorens over te gaan tot opheffing van SAMO, waarbij de volgende vragen de aandacht verdienen:

1. Met betrekking tot paragraaf 15 van het rapport Dekel: Wat is de omvang van de restgelden, waarvan SPI en Maror Researches2 genoten hebben? Wat is er met die “restgelden” gebeurd?
2. Wat waren de gevolgen van de “belangenverstrengeling” tussen Roet’s bestuurslidmaatschap van SAMO en zijn 100% aandeelhouderschap van Maror Researches 2 Ltd”, waar accountant Dekel over spreekt?
3. Of en, indien positief beantwoord, waarom besloot en eiste SAMO, dat dekking van onkosten van de heer Roet niet via Platform mochten gaan en onkosten van de heer Richter wel via Platform werden uitbetaald?

Toezeggingen SCMI

In onderstaand wordt een willekeurig voorbeeld verstrekt inzake toezeggingen door SCMI/Kamer III die niet zichtbaar zijn op de balans van de stichting aan de welke die toezegging is gedaan.

Uit de jaarrekeningen van [Kamer III/SCMI verdeelperiode 1 t/m 5](#), (de jaren 2004, 2005 en 2006) blijkt dat aan de Stichting Elah bedragen zijn toegekend voor een totaal bedrag van ILS 7.921.000.

Het totaal toegekende bedrag van NIS 7.921.000 staat niet, althans niet zichtbaar, op de jaarrekeningen van Elah, de jaren [2004](#); [2005](#); en [2006](#).

Zoals gezegd is bovenstaande slechts een voorbeeld ter illustratie.

Conclusie:

Schrijvers dezes adviseren een diepgaand forensisch onderzoek te doen naar de gang van zaken m.b.t. toegezegde gelden. Onder meer de volgende vragen dienen hierbij aan bod te komen:

Welke gelden werden toegezegd en niet betaald?

Welke gelden werden toegezegd en slechts gedeeltelijk betaald?

Wat gebeurde er met gelden die terugvloeden in geval de toezegging niet of gedeeltelijk werd betaald?

Is er afdoende zekerheid, dat alle uiteindelijk betaalde bedragen hun bestemmingsdoel bereiken?

Substantiële discrepanties van betaalde en ontvangen gelden

Het is schier onmogelijk in het kader van dit rapport alle voorbeelden van discrepanties tussen betaalde bedragen, volgens de boeken van de betalende partij en de ontvangen gelden, volgens de boeken van de ontvangende partij, op te sommen. De lijst is zo lang, dat schrijvers dezes moeten spreken van een uitermate verontrustend patroon.

Dit rapport beperkt zich tot een klein aantal in het oog springende, representatieve voorbeelden:

1. In het jaarverslag 2001 van SMO staat op pagina 19 te lezen, dat SMO in de jaren 2000 en 2001 heeft overgeboekt naar Helpdesk Israël een totaal van Fl.1.330.675 (91.604+1.239.071). Zie [SMO jaarrekening 2001](#), p-19. De ontvangende partij, SPI, schrijft in zijn jaarverslag 2001, dat Fl. 1.112.500 ontvangen is, zie [SPI jaarrekening 2001](#), p-6. Wij constateren een verschil van Fl. 218.175

Het feit, dat de voorzitter, tevens gevolmachtigde van SPI dezelfde persoon is als het bestuurslid en gevolmachtigde van SMO wordt hierbij als niet onbelangrijke kanttekening genoteerd.

2. In het verslag van accountant Mazar, dd. 4 april 2001 onder het hoofdstuk “financiële positie SPI 2000, leest men op pagina 4, punt 3 dat het MinFin een bedrag van NIS 611.000 overboekt naar SPI, zie verslag Mazars 4 april 2001 [“financiële positie SPI”](#), p-4.

In de [Jaarrekening 2001](#), p-6, van de ontvangende partij SPI, leest men dat slechts NIS 497.616 van MinFin is ontvangen.

Wij constateren een verschil van ILS 113.384.

3. Op pagina 6 van het SPI Jaarverslag 2004 kan men lezen, dat SPI gedurende het jaar 2004 een bedrag van SMO heeft ontvangen van € 45.509, zie [SPI jaarrekening 2004](#), p. 6.

In verband met het aftreden van het bestuur van SMO op 1 december 2004 is op verzoek van de penningmeester besloten een financiële verantwoording op te stellen voor de periode 1 januari – 15 november 2004 en deze financiële verantwoording te doen controleren. Op p-13 van dit verslag kan men lezen, dat SMO van 1 januari tot 15 november 2004 een bedrag van € 66.883 heeft overgeboekt naar SPI voor kamer III. Zie [SMO rekening van 1 januari 2004 tot 15 november 2004](#), p-13.

De accountants verklaring is opgenomen onder “Overige Gegevens” en wij citeren van p-18: “Tijdens onze controlewerkzaamheden hebben wij geen inzage kunnen verkrijgen in de dossiers met betrekking tot de aanvragen welke zijn ingediend bij Kamer III aangezien deze dossiers door Kamer III niet werden overgedragen aan het bestuur van SMO te Den Haag”, zie [SMO financieel verslag van 1 januari 2004 tot 15 november 2004](#), p-18. Het verschil tussen het door SMO overgemaakte bedrag en het door SPI, volgens de boeken, ontvangen bedrag is € 21.374 (66.883 – 45.509).

Vanzelfsprekend moest er ook een Jaarverslag verschijnen van SAMO voor het gehele kalenderjaar 2004. Dus inclusief de periode 15 november-31 december, die in bovenstaande paragrafen nog ontbrak. In dat jaarverslag 2004, in opdracht van SAMO gemaakt, lezen we op pagina 20: "Door SMO is een bedrag van € 152.143 overgeboekt naar SPI voor Kamer III." Het totale verschil voor het kalenderjaar wordt dus € 106.634 (152.143 – 45.509) zie [SAMO jaarrekening 2004](#), p-20.

Het hier behandelde hoofdstuk "substantiële discrepanties in betaalde en ontvangen gelden" roept vele vragen op die een onderzoek zonder meer rechtvaardigen.

Advies:

Een onderzoek in te stellen waar de verschillen tussen overgeboekte en ontvangen gelden zich bevinden.